

NÕUKOGU OTSUS,

2. detsember 2004,

Euroopa Pagulasfondi asutamise kohta ajavahemikuks 2005–2010

(2004/904/EÜ)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 63 lõike 2 punkti b,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust,⁽¹⁾

võttes arvesse Euroopa majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust,⁽²⁾

pärast regioonide komiteega konsulteerimist,

ning arvestades järgmist:

(1) Ühine varjupaigapoliitika, sealhulgas Euroopa ühine varjupaigasüsteem on osa Euroopa Liidu eesmärgist luua järk-järgult vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanev ala, mis on avatud isikutele, kes neist sõltumatute asjaolude tõttu taotlevad seaduslikult kaitset Euroopa Liidus.

(2) Sellise poliitika rakendamine peaks rajanema liikmesriikidevahelisel solidaarsusel ja nõuab mehhanismide olemasolu, mis on kavandatud tasakaalu edendamiseks jõupingutuste vahel, mida liikmesriikides tehakse pagulaste ja ümberasustatud isikute vastuvõtmisel ning nende vastuvõtmise tagajärgede kandmisel. Sel eesmärgil asutati otsusega 2000/596/EÜ⁽³⁾ Euroopa Pagulaste Fond ajavahemikuks 2000–2004.

(3) Oleks vaja asutada Euroopa Pagulasfond (edaspidi "fond") ajavahemikuks 2005–2010, et tagada jätkuv liikmesriikidevaheline solidaarsus, pidades silmas varjupaigapoliitika valdkonnas hiljuti vastu võetud ühenduse õigusakte ja võttes arvesse aastateks 2000–2004 asutatud fondi esimese etapi rakendamisel saadud kogemusi.

(4) Oleks vaja toetada liikmesriikide tehtavaid pingutusi sobivate vastuvõtutingimuste pakkumiseks pagulastele ja ümberasustatud isikutele ning kohaldada õiglast ja tõhusat varjupaigamenetlust, et kaitsta rahvusvahelist kaitset vajavate isikute õigusi.

(5) Pagulaste integratsioon riigi ühiskonda, kus nad elavad, on üks 28. juuli 1951. aasta Genfi pagulasseisundi konventsiooni, mida on täiendatud 31. jaanuari 1967. aasta New Yorgi protokolliga, eesmärged. Sellistele isikutele peab olema antud võimalus jagada Euroopa Liidu põhiõiguste hartas sätestatud väärtusi. Sel eesmärgil tuleks toetada liikmesriikide meetmeid pagulaste sotsiaalse, majandusliku ja kultuurilise integreerumise toetamiseks niivõrd, kui see aitab kaasa majanduslikule ja sotsiaalsele ühtekuuluvusele, mille säilitamine ning tugevdamine on üks ühenduse asutamislepingu artiklis 2 ja artikli 3 lõike 1 punktis k sätestatud põhieesmärged.

(6) Nii liikmesriikide kui ka kõnealuste isikute huvides on, et pagulastele ja ümberasustatud isikutele, kellel lubatakse viibida liikmesriikide territooriumil, tuleks anda võimalus endale tööga elatist teenida vastavates ühenduse õigusaktides sätestatud korras.

(7) Kuna struktuurifondide ja muude ühenduse meetmete toetatud meetmetest hariduse ja kutsekoolituse valdkonnades ei piisa sellise integratsiooni edendamiseks, antaks toetust erimeetetele, mis võimaldaksid pagulastel ja ümberasustatud isikutel korraldatavatest programmist täiel määral kasu saada.

(8) Vaja on praktilist toetust tingimuste loomiseks või parandamiseks, mis võimaldaksid pagulastel ja ümberasustatud isikutel teha teadlikku otsust liikmesriigi territooriumilt lahkumise ja kojupöördumise kohta, kui nad seda soovivad.

(9) Kõnealuses valdkonnas võetavad meetmed, milles osalevad kahe või rohkema liikmesriigi asutused, ja ühenduse huvides võetavad meetmed peaksid olema abikõlblikud fondist toetuse saamiseks ning tuleks julgustada liikmesriikidevahelisi vahetusi, et määratleda ja edendada kõige tõhusamaid tavasid.

⁽¹⁾ Arvamus on esitatud 20. aprillil 2004 (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata).

⁽²⁾ ELT C 241, 28.9.2004, lk 27.

⁽³⁾ EÜT L 252, 6.10.2000, lk 12.

- (10) Tuleks luua finantsreserv erakorraliste abinõude rakendamiseks, et anda ajutist kaitset pagulaste massilise sissevoolu korral vastavalt nõukogu 20. juuli 2001. aasta direktiivile 2001/55/EÜ miinimumnõuete kohta ajutise kaitse andmiseks ümberasustatud isikute massilise sissevoolu korral ning meetmete kohta liikmesriikide jõupingutuste tasakaalustamiseks nende isikute vastuvõtmisel ning selle tagajärgede kandmisel. ⁽¹⁾
- (11) Tõhusa ja proportsionaalse vastastikuse rahalise toetuse sisseadmiseks ja võttes arvesse aastatel 2000–2004 fondi rakendamisel saadud kogemusi, tuleks täpselt piiritleda komisjoni ja liikmesriikide kohustused fondi rakendamisel ja haldamisel. Selleks peaksid liikmesriigid määrama asjaomased siseriiklikud asutused, mille kohustused tuleks sätestada.
- (12) Fondi antav toetus on tõhusam ja paremini suunatud, kui abikõlbliku meetme kaasrahastamine põhineb kahel mitmeaastasel programmil ja aasta tööprogrammil, mille iga liikmesriik koostab võttes arvesse oma olukorda ja vajadusi.
- (13) Õiglane on jaotada varud proportsionaalselt iga liikmesriigi koormusega, mis tuleneb pingutustest pagulaste ja ümberasustatud isikute vastuvõtmisel, sealhulgas siseriiklike programmide raames rahvusvahelist kaitset omavate pagulaste vastuvõtmisel.
- (14) Käesoleva otsuse rakendamiseks vajalikud meetmed tuleks võtta vastu vastavalt nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsusele 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused. ⁽²⁾
- (15) Tõhus järelevalve on üks fondi toetatud meetmete tõhususe tulemuslikkuse tagamise viise. Tuleks määrata kindlaks järelevalvet reguleerivad nõuded.
- (16) Piiramata komisjoni vastutust finantskontrolli eest, tuleks selles osas sisse seada liikmesriikide ja komisjoni vaheline koostöö.
- (17) Liikmesriigid peaksid andma piisava tagatise rakendamise korra ja kvaliteedi kohta. Täpsustada tuleks liikmesriikide vastutus eeskirjade eiramise ja rikkumise tagajärgede tuvastamise ja nende parandamise eest ning komisjoni vastutus juhul, kui liikmesriigid ei täida neile pandud kohustusi.
- (18) Fondi toetatavate meetmete tulemuslikkus ja mõju sõltuvad samuti nende hindamisest. Selles osas tuleks selgelt määratleda liikmesriikide ja komisjoni kohustused ning hindamise usaldusväärsuse tagamise kord.
- (19) Meetmete hindamisel tuleks silmas pidada vahekokkuvõtet ja hinnangut nende mõjule, ning hindamisprotsess peab moodustama osa projekti järelevalve korrast.
- (20) Kuna käesoleva otsuse eesmärki, milleks on tasakaalustada liikmesriikide jõupingutusi pagulaste ja ümberasustatud isikute vastuvõtmisel, ei suuda liikmesriigid täielikult saavutada ning seetõttu on see paremini saavutatav ühenduse tasandil, võib ühendus võtta meetmeid kooskõlas asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Nimetatud artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev otsus kaugemale sellest, mis on vajalik nimetatud eesmärgi saavutamiseks.
- (21) Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Ühenduse asutamislepingule lisatud Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukohta käsitleva protokollis artikli 3 kohaselt on Ühendkuningriik teatanud oma soovist osaleda käesoleva otsuse vastuvõtmises ja kohaldamises.
- (22) Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Ühenduse asutamislepingule lisatud Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukohta käsitleva protokollis artikli 3 kohaselt on Iirimaa oma soovist osaleda käesoleva otsuse vastuvõtmises ja kohaldamises.
- (23) Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Ühenduse asutamislepingule lisatud Taani seisukohta käsitleva protokollis artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva otsuse vastuvõtmisel ja see ei ole talle siduv ega kuulu tema suhtes kohaldamisele,

⁽¹⁾ EÜT L 212, 7.8.2001, lk 12.

⁽²⁾ EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

I PEATÜKK

EESMÄRGID JA ÜLESANDED

Artikkel 1

Asutamine ja eesmärgid

1. Käesoleva otsusega asutatakse Euroopa Pagulasfond (edaspidi "fond") ajavahemikuks 1. jaanuar 2005 kuni 31. detsember 2010.

2. Fondi eesmärgiks on liikmesriikide jõupingutuste toetamine ja edendamine pagulaste ning ümberasustatud isikute vastuvõtmisel ja selle tagajärgede kandmisel, võttes arvesse ühenduse sellekohaseid õigusakte, käesolevas otsuses ette nähtud meetmete kaasrahastamise läbi.

Artikkel 2

Rahandussätted

1. Fondi rakendamise lähtesumma ajavahemikuks 1. jaanuar 2005 kuni 31. detsember 2006 on 114 miljonit eurot.

2. Fondi iga-aastased assigneeringud määravad eelarvepädevad institutsioonid finantsperspektiivi piires.

Artikkel 3

Meetmete sihtrühmad

Käesoleva otsuse kohaldamisel kuuluvad sihtrühmadesse järgmised kategooriad:

- 1) kolmandate riikide kodanikud või kodakondsuseta isikud, kelle seisundi määratleb 28. juuli 1951. aasta Genfi pagulasseisundi konventsioon ning selle 1967. aasta protokoll ja kellel on lubatud pagulasena elada ühes liikmesriigis;
- 2) kolmandate riikide kodanikud või kodakondsuseta isikud, kelle suhtes kehtivad subsidiaarse kaitse meetmed, mille tähendus on määratletud nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiivis 2004/83/EÜ miinimumnõuete kohta, mida kolmandate riikide kodanikud ja kodakondsuseta isikud peavad täitma, et saada pagulase või muul põhjusel rahvusvahelist kaitset vajava isiku staatus, ja antava kaitse sisu;⁽¹⁾
- 3) kolmandate riikide kodanikud või kodakondsuseta isikud, kes on taotlenud üht punktides 1 ja 2 kirjeldatud kaitse vormi;

- 4) kolmandate riikide kodanikud või kodakondsuseta isikud, kes saavad ajutist kaitset direktiivi 2001/55/EÜ mõistes.

Artikkel 4

Meetmed

1. Fond toetab liikmesriikide meetmeid ühes või enamas järgmises valdkonnas:

- a) vastuvõtutingimused ja varjupaigamenetlused;
- b) artiklis 3 osutatud isikute, kelle viibimine liikmesriigis on pikaajaline ja püsiv, integreerimine;
- c) artiklis 3 osutatud isikute vabatahtlik tagasipöördumine, eeldusel et nad ei ole omandanud uut kodakondsust ja ei ole lahkunud liikmesriigi territooriumilt.

2. Lõikes 1 sätestatud meetmed edendavad eelkõige ühenduse asjaomaste olemasolevate ja tulevaste õigusaktide rakendamist Euroopa ühise varjupaigasüsteemi valdkonnas.

3. Meetmed võtavad arvesse selliste vähekaitstud isikute eriomast olukorda, nagu alaealised, saatjata alaealised, puuetega inimesed, vanurid, rasedad, alaealiste lastega üksikvanemad ja isikud, keda on piinatud, vägistatud või kelle suhtes on tarvitatud muud psühholoogilist, füüsilist või seksuaalset vägivalda.

Artikkel 5

Abikõlblikud siseriiklikud meetmed seoses vastuvõtutingimuste ja varjupaigamenetlustega

Vastuvõtutingimuste ja varjupaigamenetlustega seotud meetmed, mis on abikõlblikud fondilt toetuse saamiseks, on eelkõige järgmised:

- a) majutusega seotud infrastruktuur või teenused;
- b) materiaalse abi andmine ja meditsiinilise või psühholoogilise abi andmine;
- c) sotsiaalabi, teavitamine või haldusformaalsustega seotud abi;
- d) õigusabi ja keelealane abi;
- e) haridus, keeleõpe ja muud algatused, mis on kooskõlas vastava isiku seisundiga;

⁽¹⁾ ELT L 304, 30.9.2004, lk 12.

- f) tugiteenuste osutamine, nagu näiteks tõlkimine ja koolitus, et aidata parandada vastuvõtutingimusi ja varjupaigamenetluste tõhusust ning kvaliteeti;
- g) teabe edastamine kohalikele kogukondadele, kes vastuvõtjariigis puutuvad kokku vastuvõtavate isikutega.

Artikkel 6

Abikõlblikud siseriiklikud meetmed seoses integreerimisega

Artikli 4 lõike 1 punktis b osutatud isikute ja nende perekonnaliikmete liikmesriigi ühiskonda integreerimisega seotud meetmed, mis on abikõlblikud fondilt toetuse saamiseks, on eelkõige järgmised:

- a) nõustamine ja abistamine majutuse, elatusvahendite, tööturule integreerumise, meditsiinilise, psühholoogilise ja sotsiaalsabi valdkondades;
- b) meetmed, mis võimaldavad abisaajatel kohaneda liikmesriigi ühiskonnas sotsiaalses ja kultuurilises mõttes ning jagada Euroopa Liidu põhiõiguste hartas sätestatud väärtusi;
- c) meetmed kodanikuühiskonnas ja kultuurielus kestva ja tõhusa osalemise edendamiseks;
- d) haridusele, kutseharidusele, kvalifikatsioonide ja diplomite tunnustamisele suunatud meetmed;
- e) meetmed, mis on kavandatud selleks, et arendada iseseisvat toimetulekut ja võimaldada nendel isikutel endale elatist teenida;
- f) meetmed, mis edendavad sisukaid kontakte ja konstruktiivset dialoogi nimetatud isikute ja vastuvõtva ühiskonna vahel, kaasa arvatud meetmed, mis edendavad oluliste osapoolte kaasamist, nagu riigi elanikkond, kohalikud asutused, pagulasühendused, vabatahtlike rühmitused, tööturu osapooled ning kodanikuühiskond laiemalt;
- g) meetmed, millega toetatakse oskuste omandamist nimetatud isikute poolt, kaasa arvatud keeleõpet;
- h) meetmed, mis edendavad nimetatud isikute võrdset juurdepääsu ning võrdseid tulemusi avalik-õiguslike asutustega suhtlemisel.

Artikkel 7

Abikõlblikud siseriiklikud meetmed seoses vabatahtliku tagasipöördumisega

Vabatahtliku tagasipöördumisega seotud meetmed, mis on abikõlblikud fondilt toetuse saamiseks, on eelkõige järgmised:

- a) vabatahtliku tagasipöördumise algatuste ja programmidega seotud teabeedastus ja nõustamisteenused;
- b) teabeedastus päritoluriigi või -piirkonna või endise elukohariigi olukorra kohta;
- c) üld- või kutseõpe ja abi taasintegreerumisel;
- d) Euroopa Liidus elavate päritoluriigist tulnud isikute ühenduste poolsed meetmed, et hõlbustada käesolevas otsuses osutatud isikute vabatahtlikku tagasipöördumist;
- e) meetmed, mis hõlbustavad vabatahtliku tagasipöördumise siseriiklike programmide korraldust ja rakendamist.

Artikkel 8

Ühenduse meetmed

1. Lisaks artiklites 5, 6 ja 7 sätestatud projektidele võib komisjoni algatusel kasutada kuni 7 % fondi olemasolevatest vahenditest riikidevaheliste meetmete rahastamiseks või lõikes 2 osutatud meetmete rahastamiseks, mis on ühenduse kui terviku huvides seoses varjupaigapoliitika ja pagulaste ning ümberasustatud isikute suhtes kohaldatavate meetmetega.

2. Abikõlblikud ühenduse meetmed on eelkõige seotud järgmiste valdkondadega:

- a) ühenduse koostöö edendamine ühenduse õiguse ja hea tava rakendamisel;
- b) riikidevaheliste koostöövõrgustike ja riikidevahelisel partnerlusel põhinevate ning kahes või enam liikmesriigis asuvate organite vaheliste katseprojektide, mis on kavandatud innovatsiooni stimuleerimiseks, kogemuste ja hea tava alase teabe vahetamise hõlbustamiseks ning varjupaigapoliitika kvaliteedi parandamiseks, korraldamise toetamine;
- c) riikidevaheliste teadlikkuse suurendamise kampaaniate toetamine Euroopa varjupaigapoliitika ja artiklis 3 osutatud isikute olukorra ja tingimuste kohta;
- d) teabelevi ja -vahetuse toetamine, kaasa arvatud infotehnoloogia ja sidetehnoloogia kasutamine, fondi heade tavade ja kõigi muude aspektide kohta.

3. Aasta tööprogramm, mis sätestab ühenduse meetmete prioriteetid, võetakse vastu artikli 11 lõikes 2 sätestatud korras.

*Artikkel 9***Erakorralised meetmed**

1. Direktiivis 2001/55/EÜ määratletud ajutise kaitse mehhanismide rakendamise korral rahastab fond samuti meetmeid, millega abistatakse liikmesriike eraldi artiklis 4 osutatud meetmetest ja lisaks nimetatud meetmetele.

2. Abikõlblikud erakorralised meetmed on seotud järgmist liiki meetmetega:

- a) vastuvõtt ja majutus;
- b) elatusvahendite tagamine, sealhulgas toit ja rõivad;
- c) meditsiiniline, psühholoogiline või muu abi;
- d) asjaomaste isikute vastuvõtu ning meetmete rakendamisega seotud personali- ja halduskulud;
- e) logistika- ja transpordikulud.

II PEATÜKK

RAKENDUS- JA HALDUSSÄTTED*Artikkel 10***Rakendamine**

Komisjon vastutab käesoleva otsuse rakendamise eest ja võtab vajaduse korral vastu rakenduseeskirjad.

*Artikkel 11***Komiteemenetlus**

- 1. Komisjoni abistab komitee.
  - 2. Kui viidatakse käesolevale lõikele, kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 4 ja 7.
- Otsuse 1999/468/EÜ artikli 4 lõikes 3 sätestatud tähtjaks kehtestatakse kolm kuud.
- 3. Kui viidatakse käesolevale lõikele, kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 3 ja 2.
  - 4. Komitee võtab vastu oma töökorra.

*Artikkel 12***Komisjoni ja liikmesriikide vastavad kohustused**

1. Komisjon:

- a) võtab artikli 11 lõikes 2 sätestatud korras vastu suunised artiklis 15 sätestatud mitmeaastaste programmide prioriteetide kohta ja teavitab liikmesriike fondi esialgsetest eraldistest;
- b) tagab oma Euroopa Liidu üldeelarve täitmise kohustuste ühe osana, et liikmesriikides oleks olemas kohased juhtimis- ja kontrollisüsteemid ning et need toimiksid tõrgeteta, kindlustades ühenduse vahendite kohase ja tõhusa kasutamise. Need meetmed hõlmavad eelnevat dokumentide kontrolli ja kohepealset kontrolli vastutavate asutuste poolt teostatavate rakendusmenetluste, kontrollisüsteemide, raamatupidamistoi- mingute ja hanke- ning abi eraldamise menetluste suhtes. Komisjon vaatab menetlused või süsteemid uuesti läbi, kui neid on oluliselt muudetud;
- c) rakendab artiklis 8 ette nähtud ühenduse meetmed.

2. Liikmesriigid:

- a) vastutavad fondi toetatavate siseriiklike meetmete rakendamise eest;
- b) võtavad meetmed, mis on vajalikud fondi tõhusaks toimimiseks siseriiklikul tasandil ja kaasavad kõik asjaomased varju- paigapoliitikaga seotud osapooled kooskõlas siseriikliku tavaga;
- c) määravad vastutava asutuse haldama fondi poolt toetatavaid siseriiklikke projekte kooskõlas kohaldatavate ühenduse õigusaktidega ja mõistliku finantsjuhtimise põhimõttega;
- d) on esimestena vastutavad meetmete finantskontrolli eest ja tagavad, et juhtimissüsteemid ja kontrollid teostatakse sellisel viisil, mis tagab ühenduse vahendite kohase ja tõhusa kasutamise. Nad esitavad komisjonile nimetatud süsteemide kirjelduse;
- e) tõendavad, et komisjonile esitatavad kuludeklaratsioonid on täpsed, ning tagavad, et need on koostatud, kasutades kontrollitavatel tõendavatel dokumentidel põhinevaid raamatupidamisüsteeme;
- f) teevad koostööd komisjoniga artikli 17 rakendamiseks vajalike statistiliste andmete kogumiseks.

3. Komisjon koostöös liikmesriikidega:

- a) vastutab fondi ajavahemikul 2000–2004 võetud meetmete tulemuste ja ajavahemikul 2005–2010 võetavate meetmete tulemuste kohta teabe levitamise eest;

- b) tagab fondi poolt toetatavate meetmetega seotud asjakohase teavitamise, reklaami ja järelmeetmed;
- c) tagab, et meetmed on ühenduse asjaomaste poliitikate, meetmete ja algatustega kokkusobivad ja neid täiendavad.

Artikkel 13

Vastutavad asutused

1. Iga liikmesriik nimetab vastutava asutuse, mis vastutab komisjoniga sidepidamise eest. Asutus peab olema liikmesriigi haldusüksus või avalik-õiguslik asutus. Vastutav asutus võib delegeerida osa või kõik oma rakendusülesanded teisele riigi haldusorganile või eraõiguslikule organile, mille suhtes kohaldatakse liikmesriigi õigust ja mis osutab avalikke teenuseid. Kui liikmesriik määrab vastutavaks asutuseks mõne muu asutuse peale iseenda, peab ta üksikasjalikult määratlema enda ja nimetatud asutuse vahelised suhted ning viimase suhteid komisjoniga reguleeriva korra.

2. Vastutavaks määratud asutus või volitatud asutus peab vastama järgmistele miinimumtingimustele:

a) ta peab olema juriidiline isik, välja arvatud juhul, kui selleks asutuseks on liikmesriigi haldusüksus;

b) ta peab omama sellist finants- ja haldussuutlikkust, mis vastab ühenduse vahendite mahule, mille haldamise ülesanne kõnealusele asutusele antakse, ning mis võimaldaks asutusel ühenduse vahendite haldamist reguleerivate eeskirjade kohaselt oma ülesandeid nõuetekohaselt täita.

3. Vastutavate asutuste ülesannete hulka kuuluvad järgmised ülesanded:

a) asjaomaste partneritega konsulteerimine mitmeaastase programmi koostamiseks;

b) pakkumismenetluste ja ettepanekute esitamise kutsete korraldamine ja reklaamimine;

c) fondipoolset kaasrahastamist käsitlevate valiku ja lepingute sõlmimise menetluste korraldamine kooskõlas läbipaistvuse ja võrdse kohtlemise põhimõtetega ning võttes kõik vajalikud meetmed võimalike huvide konflikti vältimiseks;

d) järjepidevuse ja vastastikuse täiendavuse tagamine fondipoolse kaasrahastamise ja muude asjaomaste siseriiklike ja ühenduse rahastamisvahendite vahel;

e) meetmete haldus-, lepinguline ja finantsjuhtimine;

f) teabeedastus ja nõustamistegevus, samuti tulemuste avaldamine;

g) järelevalve ja hindamine;

h) koostöö ja kontakti pidamine komisjoniga ja vastutavate asutustega teistes liikmesriikides.

4. Liikmesriigid eraldavad vastutavale asutusele või volitatud asutusele piisavad vahendid, et see saaks oma ülesandeid nõuetekohaselt täita fondi poolt rahastatavate meetmete rakendamise kogu ajavahemiku jooksul. Rakendusmeetmeid võib rahastada artiklis 18 osutatud tehnilise abi ja haldusabi eeskirjade raames.

5. Komisjon võtab artikli 11 lõikes 2 sätestatud korras vastu eeskirjad, mis käsitlevad liikmesriikide juhtimis- ja kontrollisüsteeme, kaasa arvatud eeskirjad, mis käsitlevad fondi poolt kaasrahastatavate siseriiklike projektide haldus- ja finantsjuhtimist.

Artikkel 14

Valikukriteeriumid

Vastutav asutus valib projekte järgmiste kriteeriumide alusel:

a) olukord ja vajadused liikmesriigis;

b) kulude tasuvus, pidades silmas projektiga seotud isikute arvu;

c) rahastamist taotleva organisatsiooni ja iga partnerorganisatsiooni kogemus, asjatundlikkus, usaldusväarsus ning rahaline panus;

d) määr, mille võrra projektid täiendavad teisi Euroopa Liidu üldeelarvest või siseriiklike programmide osana rahastatavaid meetmeid.

III PEATÜKK

PROGRAMMID

Artikkel 15

Mitmeaastased programmid

1. Meetmed rakendatakse liikmesriikides kahe mitmeaastase programmietapi alusel, millest kumbki kestab kolm aastat (2005–2007 ja 2008–2010).

2. Iga liikmesriik teeb iga programmi etapi jaoks artikli 12 lõike 1 punktis a ettenähtud mitmeaastaste programmide prioriteete käsitlevate juhiste ja komisjoni poolt teatatud suunavate rahaeralduste alusel ettepaneku mitmeaastase programmi eelnõu kohta, mis sisaldab järgmisi elemente:

- a) liikmesriikides valitseva olukorra kirjeldus vastuvõtu, varjupaigamenetluste, integratsiooni ja artikliga 3 hõlmatud isikute vabatahtliku tagasipöördumise osas;
- b) analüüs vastuvõtu, varjupaigamenetluste, integratsiooni ja vabatahtliku tagasipöördumisega seotud tingimuste kohta kõnealuses liikmesriigis ning viide tegevuseesmärkide kohta, mis on ette nähtud nimetatud tingimuste rahuldamiseks programmiga hõlmatud ajavahemiku jooksul;
- c) asjakohase strateegia tutvustamine nimetatud eesmärkide saavutamiseks ning sellega seotud prioriteedid, mille määramisel on võetud arvesse artikli 13 lõike 3 punktis a ette nähtud konsultatsioone asjaomaste partneritega ning nende prioriteetide rakendamiseks kavandatud meetmete lühikirjeldus;
- d) strateegia kokkusobivus muude piirkondlike, riiklike ja ühenduse vahenditega;
- e) suunav rahastamiskava, millega nähakse iga prioriteedi ja aasta jaoks ette fondi kavandatud rahaline panus ning avaliku või erasektori poolse kaasfinantseerimise kogusumma.

3. Liikmesriigid esitavad oma mitmeaastase programmi eelnõu hiljemalt neli kuud pärast seda, kui komisjon on neile andnud kõnealust ajavahemikku käsitlevad juhised ja esialgsed rahaeraldised.

4. Komisjon kiidab artikli 11 lõikes 3 sätestatud korras heaks mitmeaastaste programmide eelnõud kolme kuu jooksul pärast nende kättesaamist, pidades silmas artikli 12 lõike 1 punkti a alusel vastu võetud juhistes sisalduvaid soovitusi.

Artikkel 16

Aastaprogrammid

1. Komisjoni poolt heaks kiidetud mitmeaastaste programmide rakendamine toimub aastaste tööprogrammide abil.
2. Komisjon teatab liikmesriikidele hiljemalt iga aasta 1. juuliks neile järgmiseks aastaks iga-aastaselt eelarvemenetlustes eraldatud assigneeringute kogusummast eraldatavate summade artikli 17 alusel tehtud kalkulatsioonid.

3. Liikmesriigid esitavad komisjonile hiljemalt iga aasta 1. novembriks järgmise aasta programmi eelnõu, mis on koostatud kooskõlas heakskiidetud mitmeaastase programmiga ja mis sisaldab järgmist:

- a) üldeskirjad, mille alusel valitakse aastaprogrammi raames rahastatavad projektid, kui need erinevad mitmeaastases programmis sätestatud korrast;
- b) vastutava asutuse poolt aastaprogrammi rakendamisel täidetavate ülesannete kirjeldus;
- c) fondist eraldatava toetuse kavandatud jaotus programmi erinevate meetmete vahel ning aastaprogrammi rakendamise eesmärgil artikli 18 alusel tehniliseks ja haldusabiks taotletud summa.

4. Liikmesriikide ettepanekute hindamisel arvestab komisjon eelarvemenetluse käigus fondile eraldatud assigneeringute lõplikku summat ja võtab vastu otsuse fondist eraldatava kaasfinantseerimise kohta hiljemalt kõnealuse aasta 1. märtsiks. Otsuses teatatakse liikmesriigile eraldatav summa ja ajavahemik, mille jooksul kulutused on abikõlblikud.

5. Juhul kui aastaprogrammi rakendamist mõjutavad olulised muudatused, mille tulemusena meetmete vaheline summa ülekandmine ületab 10 % liikmesriigile kõnealuseks aastaks eraldatud kogusummast, esitab liikmesriik komisjonile heakskiitmiseks muudetud aastaprogrammi hiljemalt artikli 23 lõikes 3 määratletud arenguaruande esitamise ajal.

Artikkel 17

Vahendite jaotus aastate kaupa liikmesriikides rakendatavate, artiklites 5, 6 ja 7 ettenähtud meetmete vahel

1. Iga liikmesriik saab fondi aastaeraldise 300 000 euro suuruse kindlaksmääratud summa. Aastatel 2005, 2006 ja 2007 on see summa riikide jaoks, kes liitusid Euroopa Liiduga 1. mail 2004, vastavalt uuele finantsperspektiivile 500 000 eurot aastas.

2. Aasta jooksul kättesaadavate vahendite ülejääk jagatakse liikmesriikide vahel järgmiselt:

- a) 30 % proportsionaalselt kolme eelmise aasta jooksul ühe artikli 3 lõigetes 1 ja 2 osutatud kategooria alusel riiki lubatud isikute arvuga;
- b) 70 % proportsionaalselt kolme eelmise aasta jooksul artikli 3 lõigetes 3 ja 4 osutatud registreeritud isikute arvuga.

3. Kontrollarvudena kasutatakse värskeimat statistikat, mille Euroopa ühenduste statistikaamet on avaldanud kooskõlas ühenduse õigusaktidega varjupaiga statistika kogumise ja analüüsimise kohta.

Artikkel 18

Tehniline ja haldusabi

Osa liikmesriigile eraldatud aastastest kaasfinantseerimisest võib ette näha meetmete ettevalmistamiseks, järelevalveks ja hindamiseks vajalike tehnilise ja haldusabi kulutuste katmiseks.

Tehniliseks ja haldusabiks võib aastast ette näha kõige rohkem 7 % liikmesriigile eraldatud aastastest kaasfinantseerimise kogusumast, millele lisandub 30 000 eurot.

Artikkel 19

Erisätted erakorraliste meetmete kohta

1. Liikmesriigid esitavad komisjonile artiklis 9 ettenähtud erakorraliste meetmetega seotud vajadusi ja erakorraliste meetmete rakenduskava käsitleva aruande, mis sisaldab kavandatud meetmete ja nende rakendamise eest vastutavate asutuste kirjeldust.

2. Fondist võib eraldada rahalist abi artiklis 9 ettenähtud erakorralisteks meetmeteks kõige rohkem kuuekuulise ajavahe- miku jooksul ja see ei tohi ületada 80 % iga meetme kuludest.

3. Kättesaadavad vahendid jagatakse liikmesriikide vahel igas liikmesriigis artikli 9 lõikes 1 osutatud ajutise kaitse all olevate isikute arvu alusel.

4. Kohaldatakse artikli 20 lõikeid 1 ja 2, artiklit 21 ja artikleid 23 kuni 26.

IV PEATÜKK

FINANTSJUHTIMINE JA JÄRELEVALVE

Artikkel 20

Rahastamisstruktuur

1. Fondist antav rahaline abi eraldatakse tagastamatu toetusena.

2. Fondi poolt toetatavaid meetmeid kaastrahastatakse avaliku või erasektori poolt, meetmed peavad olema mittetulunduslikud

ja nad ei ole abikõlblikud toetuse saamiseks muudest Euroopa Liidu üldeelarvest rahastatavatest allikatest.

3. Fondi assigneeringud täiendavad käesoleva otsusega hõlmatud meetmetele liikmesriikide poolt eraldatud siseriiklikke või muid toetusi.

4. Ühenduse osa projektide rahastamisel ei tohi ületada:

a) artiklite 5, 6 ja 7 alusel liikmesriikides rakendatud meetmete korral 50 % konkreetse meetme kogumaksumusest. Ühenduse osa võib suurendada 60 %ni eriti uuenduslike, näiteks riikidevahelisel partnerlusel põhinevate meetmete või artiklis 3 osutatud isikute või nende sihtrühmade asutatud organisatsioonide aktiivsel osalusel läbiviidavate meetmete korral ning suurendatakse 75 %ni ühtekuuluvusfondi hõlmatud liikmesriikides;

b) artiklis 8 ette nähtud ühenduse meetmete raames väljakuulutatud konkursikutsete korral 80 % konkreetse meetme kogumaksumusest.

5. Üldjuhul eraldatakse fondist meetmetele ühenduse rahalist abi mitte rohkem kui kolmeks aastaks tingimusel, et meetme rakendamise kohta esitatakse korrapäraseid arenguaruandeid.

Artikkel 21

Abikõlblikkus

1. Kulutused peavad vastama lõplike toetuse saajate sooritatud väljamaksetele. Väljamaksed tuleb tõendada maksekviitun- gitega või samaväärsete raamatupidamisdokumentidega.

2. Kulutusi võib pidada fondist toetuse saamiseks abikõlbli- keks ainult siis, kui need on tegelikult tehtud mitte varem kui artikli 16 lõikes 4 nimetatud komisjoni kaastrahastamise otsuses osutatud aasta 1. jaanuaril.

3. Komisjon võtab artikli 11 lõikes 3 sätestatud korras vastu eeskirjad liikmesriikides artiklite 5, 6 ja 7 alusel rakendatud ja fondi kaastrahastatavate meetmete raames tehtud kulutuste abikõlblikkuse kohta.

Artikkel 22

Kohustused

Ühenduse eelarvelisi maksekohustusi võetakse igal aastal artikli 16 lõikes 4 osutatud komisjoni kaastrahastamise otsuse alusel.

*Artikkel 23***Väljamaksed**

1. Komisjon edastab fondist makstava rahalise toetuse vastutavale asutusele kooskõlas eelarveliste maksekohustustega.

2. Liikmesriigile makstakse esimese eelmaksena 50 % komisjoni iga-aastase otsusega fondipoolse kaasrahastamise kohta eraldatud summast 60 päeva jooksul kaasrahastamise otsuse vastuvõtmisest.

3. Teine eelmakse tehakse hiljemalt kolm kuud pärast seda, kui komisjon on heaks kiitnud arenguaruande aasta tööprogrammi rakendamise kohta ja kuludeklaratsiooni, mis tõendab, et vähemalt 70 % esialgselt makse summast on kulutatud. Komisjoni teise eelmakse summa ei tohi ületada 50 % kaasrahastamise otsusega eraldatud kogusummast või see ei tohi mitte mingil juhul olla suurem kui vahe, mis saadakse, kui liikmesriigi poolt aastaprogrammi raames tegelikult valitud projektideks eraldatud ühenduse toetuse summast lahutada esimese eelmakse summa.

4. Järelejäänud summa makstakse välja hiljemalt kolme kuu jooksul pärast seda, kui komisjon on heaks kiitnud aastaprogrammi rakendamise lõpparuande ja artikli 24 lõikes 3 ja artikli 28 lõikes 2 ette nähtud lõpliku kuludeklaratsiooni; vastasel korral antakse nimetatud tähtaja jooksul välja nõue nende summade hüvitamise kohta, mis maksti esimese ja teise makse tegemisel välja üle fondi heakskiidetud lõppmakse summa.

*Artikkel 24***Kuludeklaratsioonid**

1. Kõikide kulude kohta, millest vastutav asutus komisjonile aru annab, annab ta kinnituse, et siseriiklike rakendusprogramme korraldatakse kooskõlas kõikide kohaldatavate ühenduse eeskirjadega ja vahendeid kasutatakse kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttega.

2. Kuludeklaratsioonid tõendab vastutava asutuse maksetaotlusi heakskiitvatel üksusel sõltumatu üksikisik või üksus.

3. Vastutav asutus edastab komisjonile lõpliku kuludeklaratsiooni üheksa kuu jooksul pärast kaasrahastamise otsuses sätestatud kulutuste tegemise tähtaega. Kui aruannet ei esitata tähtaja jooksul, lõpetab komisjon aastaprogrammi ja vabastab asjakohased eraldised.

*Artikkel 25***Liikmesriikide läbi viidavad raamatupidamise auditeerimised ja finantskorrektsioonid**

1. Ilma et see piiraks komisjoni vastutust Euroopa Liidu üldeelarve rakendamise eest, vastutavad meetmete finantskontrolli eest eelkõige liikmesriigid. Sel eesmärgil tuleb neil võetavate meetmete raames teha järgmist:

- a) korraldada asjakohase näidise alusel vähemalt 10 % iga aasta-programmi abikõlblikest kogukulutustest moodustavate meetmete ja heakskiidetud meetmete esindusliku valimi kontrollidele. Liikmesriigid tagavad vajaliku lahususe kontrollide ning meetmete teostamise või nendega seotud maksetoimingute vahel;
- b) vältida, avastada ja parandada eeskirjade eiramist ning vastavalt eeskirjadele teatada nendest ja haldus- ning kohtumenetluste kulgemisest komisjonile;
- c) teha koostööd komisjoniga, et tagada ühenduse vahendite kasutamine vastavalt usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttele.

2. Liikmesriigid teevad nõutavad finantskorrektsioonid, kui on tuvastatud eeskirjade eiramine, võttes arvesse seda, kas tegemist on üksikjuhtumiga või süstemaatilise rikkumisega. Liikmesriikide tehtavad korrektsioonid seisnevad ühenduse toetuse täielikus või osalises tühistamises ja kui asjaomane liikmesriik ei maksa summat tagasi lubatud aja jooksul, võetakse summalt artikli 26 lõikes 4 ettenähtud määraga viivist.

3. Komisjon võtab artikli 11 lõikes 3 sätestatud korras vastu eeskirjad ja menetlused liikmesriikides artiklite 5, 6 ja 7 alusel rakendatud ja fondi kaasrahastatavate meetmetega seotud liikmesriikide poolt tehtavate finantskorrektsioonide kohta.

*Artikkel 26***Komisjoni läbi viidavad raamatupidamise auditeerimised ja finantskorrektsioonid**

1. Ilma et see piiraks kontrollikoja volitusi või liikmesriikide poolt siseriiklike õigus- ja haldusnormidega kooskõlas teostatavat kontrolli, võivad komisjoni ametnikud või teenistujad läbi viia fondi rahastatavate meetmete ning juhtimis- ja kontrollisüsteemide kontrollide kohapeal, sealhulgas pistelisi kontrollide, vähemalt kolme tööpäevase etteteatamisajaga. Komisjon teatab sellest asjaomasele liikmesriigile, et saada vajalikku abi. Sellistes kontrollides võivad osaleda ka asjaomase liikmesriigi ametnikud või teenistujad.

Komisjon võib asjaomaselt liikmesriigilt nõuda kohapealset kontrolli, et kontrollida tehingu või tehingute nõuetekohasust. Sellistes kontrollides võivad osaleda ka komisjoni ametnikud või teenistujad.

2. Kui pärast vajaliku kontrolli teostamist järeltab komisjon, et liikmesriik ei täida oma artiklist 25 tulenevaid kohustusi, peatab fondist kaasrahastatavate asjaomaste aastaprogrammidega seotud eelmaksete või lõplike maksete tegemise järgmistel juhtudel:

- a) liikmesriik ei rakenda meetmeid nii, nagu lepiti kokku kaasrahastamise otsuses, või
- b) fondi kaasrahastamine tervikuna või osa sellest ei ole kogu või osa meetme puhul õigustatud või
- c) juhtimis- ja kontrollisüsteemides esineb tõsiseid puudusi, mis võiksid põhjustada süstemaatilisi eeskirjade eiramisi.

Nõuda et liikmesriik esitaks oma seletused ja teeks vajaduse korral määratud aja jooksul korrektsioonid.

3. Kui komisjoni määratud tähtaja lõpuks ei ole kokkuleppele jõutud ja liikmesriik ei ole korrektsioone teinud, võib komisjon, võttes arvesse liikmesriigi seletusi, otsustada kolme kuu jooksul:

- a) vähendada eelmaksete või lõplike maksete suurust; või
- b) teha nõutavad finantskorrektsioonid, tühistades kõnealusele meetmele antava fondi toetuse täielikult või osaliselt.

Kui otsust tegutseda vastavalt punktile a või b ei ole tehtud, lõpeb vahe- või lõplike maksete peatamine viivitamata.

4. Iga alusetult makstud või tagastatav summa makstakse tagasi komisjonile. Kui võlgnetav summa ei ole tagasi makstud komisjoni poolt seotud tähtaja jooksul, tuleb sellelt summalt maksta intressi Euroopa Keskpanga poolt eurodes tehtavatele peamistele taasrahastamistoimingutele kehtestatud määras, millele on lisatud kolm ja pool protsendipunkti. Viitemäärana kasutatakse Euroopa Liidu Teataja C-seerias avaldatud viimase maksekuu esimesel päeval kehtivat määra.

5. Komisjon võtab artikli 11 lõikes 3 sätestatud korras vastu eeskirjad ja menetlused liikmesriikides artiklite 5, 6 ja 7 alusel

rakendatud ja fondi kaasrahastatavate projektidega seotud komisjoni poolt tehtavate finantskorrektsioonide kohta.

V PEATÜKK

JÄRELEVALVE, HINDAMINE JA ARUANDED

Artikkel 27

Järelevalve ja hindamine

1. Komisjon teostab koostöös liikmesriikidega fondi üle korrapäraselt järelevalvet.

2. Komisjon hindab fondi korrapäraselt koostöös liikmesriikidega, et hinnata meetmete asjakohasust, tulemuslikkust ja mõju artiklis 1 osutatud eesmärges silmas pidades. Komisjon hindab samuti fondi ja muude asjakohaste ühenduse poliitikate, vahendite ja algatuste raames rakendatud meetmete vastastikust täiendavust.

Artikkel 28

Aruanded

1. Igas liikmesriigis võtab vastutav asutus projektide järelevalve ja hindamise tagamiseks vajalikud meetmed.

Seepärast peavad meetmete rakendamise eest vastutavate asutustega sõlmitud kokkulepped ja lepingud sisaldama klausleid, mis kohustavad esitama nimetatud meetmete rakendamist käsitlevaid korrapäraseid üksikasjalikke arenguaruandeid ja seotud eesmärkide saavutamist käsitleva üksikasjaliku lõpparuande.

2. Vastutav asutus edastab komisjonile lõpparuande ja artikli 24 lõikes 3 ettenähtud lõpliku kuludeklaratsiooni hiljemalt üheksa kuu jooksul pärast iga aastaprogrammi kaasrahastamise otsuses sätestatud kulutuste abikõlblikkuse tähtaega.

3. Liikmesriigid edastavad komisjonile:

a) hiljemalt 31. detsembril 2006 fondi kaasrahastatavate meetmete rakendamise hindamisaruande;

b) hiljemalt 30. juunil 2009 ja 30. juunil 2012 fondi kaasrahastatavate meetmete tulemuste ja mõju hindamisaruande.

4. Komisjon esitab Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa majandus- ja sotsiaalkomiteele ning regioonide komiteele:

- a) hiljemalt 30. aprillil 2007 vahearuande saavutatud tulemuste kohta ja fondi rakendamise kvalitatiivsete ja kvantitatiivsete aspektide kohta koos võimalike kavandatud muudatustega;
- b) hiljemalt 31. detsembril 2009 vahearuande ja ettepaneku fondi tegevuse kohta tulevikus;
- c) hiljemalt 31. detsembril 2012 järeelhindamise aruande.

VI PEATÜKK

ÜLEMINEKUSÄTTED

Artikkel 29

Mitmeaastane programm ajavahemikuks 2005–2007

Erandina artiklist 15 kohaldatakse mitmeaastase programmi rakendamisel ajavahemikul 2005–2007 järgmist ajakava:

- a) hiljemalt 31. jaanuaril 2005 annab komisjon liikmesriikidele teada juhised planeerimiseks ja riikidele eraldatud esialgsed toetussummad;
- b) hiljemalt 1. mail 2005 määravad liikmesriigid artiklis 13 osutatud siseriikliku vastutava asutuse ja esitavad artiklis 15 osutatud ettepaneku mitmeaastase programmi kohta ajavahemikuks 2005–2007;
- c) komisjon kiidab artikli 11 lõikes 3 sätestatud korras heaks mitmeaastased programmid hiljemalt kahe kuu jooksul pärast neid käsitlevate ettepanekute kättesaamist.

Artikkel 30

2005. aasta programm

Erandina artiklist 16 kohaldatakse 2005. eelarveaastal rakendamiseks järgmist ajakava:

- a) 31. jaanuariks 2005 esitab komisjon liikmesriikidele neile eraldatud summade hinnangu;
- b) liikmesriigid esitavad 1. juuniks 2005 komisjonile artiklis 16 osutatud aastaprogrammi ettepaneku; ettepanekule lisatakse üksikasjad juhtimissüsteemide ja kontrollide kohta, mille rakendamisega tagatakse ühenduse vahendite kohane ja tõhus kasutamine;
- c) komisjon võtab kaasrahastamisotsuse vastu hiljemalt kaks kuud pärast aastaprogrammi eelnõu esitamist ja artikli 12 lõike 1 punktis b osutatud asjaolude kontrollimist.

Fondist võib eraldada toetusi 1. jaanuari 2005 ja kaasrahastamise otsuste vastuvõtmise kuupäeva vahelisel ajavahemikul tehtud kulutuste katmiseks.

VII PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

Artikkel 31

Ülevaatamine

Komisjoni ettepanekul vaatab nõukogu käesoleva otsuse uuesti läbi 31. detsembriks 2010.

Artikkel 32

Adressaadid

Käesolev otsus on adresseeritud liikmesriikidele vastavalt Euroopa Ühenduse asutamislepingule.

Brüssel, 2. detsember 2004

Nõukogu nimel

eesistuja

J. P. H. DONNER